

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
ΤΗΣ Α.Μ. ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΑΠΟΔΗΜΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ

Λευκωσία, 28/8/2012.

Είναι διπλᾶ τὰ συναισθήματα πού μέ διακατέχουν εύρισκόμενον ἐνώπιόν σας, ἀγαπητοί ἀπόδημοι, προκειμένου νά χαιρετήσω τό συνέδριό σας.

Εἶναι, πρῶτα, συναισθήματα χαρᾶς καί συγκίνησης γιά τήν παρουσία σας στήν κοινή μας πατρίδα. Σᾶς καλωσορίζω μέ πατρική ἀγάπη καί θέλω νά ἐπαναλάβω ἐκεῖνο πού κάθε φορά σᾶς λέω: Πάντα σᾶς θυμόμαστε, ὅσο μακριά κι ἄν βρίσκεστε κι ὅσα χρόνια κι ἄν λείπετε.

Ἐκτιμοῦμε τίς ὑπεράνθρωπες προσπάθειες πού καταβάλλετε στίς χώρες τῆς ἀποδημίας σας γιά νά κρατήσετε τήν ἐλληνική καί χριστιανική σας συνείδηση καί νά τή μεταλαμπαδεύσετε στά παιδιά σας. Ξέρουμε τίς δυσκολίες πού συναντᾶτε σ' ἕνα ξενόγλωσσο καί ἰσοπεδωτικό περιβάλλον γιά νά διδάξετε τήν ἐλληνική μας γλῶσσα, ἀλλά καί γιά νά καταστήσετε μετόχους τῆς Ἑλληνικῆς μας Παιδείας τά παιδιά σας. Γιατί ἔχουμε τή γνώμη, καί πιστεύω πώς κι ἐσεῖς τό διαισθάνεστε, ὅτι ἡ νέα γενιά, τά παιδιά σας, δέν θά πρέπει νά καταντήσουν Ἑλλοι τῆς Ἀγγλίας, τῆς Αὐστραλίας, ἢ τῆς Ἀμερικῆς, πού νά μιλοῦν ἐλληνικά. Θά πρέπει νά μετέχουν τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας, νά διαμορφώνονται, δηλαδή, καί νά φωτίζονται ἀπό τήν πνευματική μας παράδοση καί νά ἐμψυχώνονται ἀπό τά διδάγματα τῆς Ἑθνικῆς μας Ἱστορίας. Δέν θά πρέπει, ὡς ἐκ τούτου, νά παραγνωρίζεται ἡ διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς μας Ἱστορίας καί τῶν ἀξιῶν τοῦ πολιτισμοῦ μας στά παροικιακά σχολεῖα. Κι εἴμαστε σίγουροι, ὅτι, ὅπου ἐπιδιώχθηκε, τελευταίως, ἡ ἀντίθετη προσέγγιση, βρῆκε τή στερρή ἀντίδρασή σας. Σᾶς συγχαίρω γι' αὐτό καί θέλω νά ξέρετε, ὅτι θά ἔχετε τή συμπαράσταση τῆς Ἐκκλησίας σ' αὐτές σας τίς προσπάθειες.

Μέ διακατέχουν, ὅμως, καί συναισθήματα ἀπογοήτευσης γιά τήν πορεία, μᾶλλον τήν ἀποτελέσματος, τοῦ ἐθνικοῦ μας θέματος. Γνωρίζαμε ἀπό τήν ἀρχή πώς θᾶ 'ταν μακροχρόνιος καί δύσκολος ὁ ἀγώνας τῆς ἀπελευθέρωσης τῆς πατρίδας μας. Τό ξέραμε πώς θά εἶχαμε νά ἀντιμετωπίσουμε μίαν πανίσχυρη Τουρκία κι ἕνα πλῆθος ὑποστηρικτῶν της, τῶν ὁποίων τά συμφέρον-

τα συμπλέουν μέ τά δικά της. Μᾶς ἦταν γνωστό, πώς στίς δικές μας δυνάμεις, καί τῆς Ἑλλάδας, θά ἔπρεπε κυρίως νά στηριχθοῦμε κι ὅτι μέ τό δίκαιό μας, τήν πολιτική μας καί τά ἐπιχειρήματά μας θά ἔπρεπε νά μεταστρέψουμε τό παγκόσμιο ὑπέρ μας. Δέν μᾶς διέφευγε τό γεγονός, ὅτι κάθε ἀπελευθερωτικός ἀγώνας χρειάζεται ἡρωϊσμό, συντονισμό δυνάμεων, θυσία τοῦ προσωπικοῦ συμφέροντος, συσπείρωση καί ἀρραγῆ ἐνότητα γύρω ἀπό τόν ἐπιδιωκόμενο σκοπό.

Δείξαμε, ὅμως, μία ἀξιοθρήνητη ἀνεπάρκεια σ' ὅλους τούς τομεῖς. Δέν μπορέσαμε νά ἀνταποκριθοῦμε στίς ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν καί τῆς Ἱστορίας. Δέν συνειδητοποιήσαμε τήν κρισιμότητα τῆς κατάστασης. Καί γιά νά μή παρεξηγηθῶ: Δέν ὑπονοῶ μέ κανένα τρόπο τή σημερινή κυβέρνηση. Εἶναι διαχρονική ἡ διολίσθησή μας ἀπό θέσεις ἀρχῶν σέ ἐκζήτηση ἀπαράδεκτων θνησιγενῶν λύσεων. Ἄν ἀμέσως μετά τήν εἰσβολή μᾶς πρότεινε κάποιος ὡς λύση τό περιεχόμενο τῶν σημερινῶν δικῶν μας προτάσεων, θά τήν ἀπορρίπταμε χωρίς συζήτηση. Σήμερα, μέ τίς συνεχεῖς, διαχρονικές, ἐπαναλαμβάνω, ὑποχωρήσεις, δυσκολευόμαστε νά διακρίνουμε τί εἶναι ἐφικτό καί τί ἐνδοτισμός, ποιά εἶναι τά ὅρια τῆς σύνεσης καί ποιά τῆς ψυχικῆς ἀδυναμίας.

Ἐγκαταλείψαμε τό στόχο, ἀκόμα καί τό ὄνομα τῆς ἀπελευθέρωσης. Τό μέγιστο τῶν διεκδικήσεών μας εἶναι ἡ «ἐπανένωση» χωρίς κἄν νά ἐρμηνεύουμε τή λέξη. Θά ἐπανενώσουμε χαλαρά δύο κράτη; Θά ἐπανενώσουμε δύο ἀνόμοια πράγματα; Καί μέ ποιοῦ δεσμό;

Ἐκδαπανούμεστε σέ συζητήσεις γιά ἀνύπαρκτα διλήμματα, ὅπως διζωνική ἢ διχοτόμηση; Καί παραβλέπουμε, πώς ἡ λύση τῆς διζωνικῆς, μέ τό περιεχόμενο πού τῆς προσδίδει ἡ Τουρκία, εἶναι χειρότερη ἀπό τή διχοτόμηση, ἀφοῦ θά καθιστᾷ καί τό ὑπό ἐλληνοκυπριακή διοίκηση μέρος ὑποχείριο τῆς Τουρκίας.

Παραμελήσαμε ἐντελῶς τήν ἄμυνά μας, ἐγκαταλείψαμε ἀξίες καί ἰδανικά καί παραδοθήκαμε στή διαφθορά καί τή σήψη. Σέ μία ἡμικατεχόμενη πατρίδα δέν συναντοῦμε, ὅπως θά ἔπρεπε, ἀγῶνα γιά τήν ἐλευθερία, τή δικαιοσύνη, τήν ἐθνική ἀξιοπρέπεια. Ἀντίθετα συναντοῦμε διαπλοκές, καθημερινά σκάνδαλα, περιφρόνηση θεσμῶν, μανία αὐτοκαταστροφῆς, ἰσοπέδωση τῶν πάντων. Ἀντί τοῦ κοινοῦ καλοῦ καί τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος ἐπιδιώκουμε, μέ κάθε τρόπο καί μέσο, τό ἴδιον ὄφελος.

Ἡ ἐνότητα καί ἡ ὁμοψυχία κατάντησαν ὄχι μόνο ὡς περιεχόμενο ἀλλά ἀκόμα κι ὡς ὅρος, ἄγνωστα, μή ἀναγνωρίσιμα πράγματα. Ἄν, κατά γενική ὁμολογία, ὁ ἀγώνας μας εἶναι δύσκολος καί ἡ αἴσια ἐκβασή του εἶναι δυσκατόρθωτη, ἀκόμα κι ὅταν ὅλοι εἴμαστε ἐνωμένοι ὡς ἓνας ἄνθρωπος, τί θά πρέπει νά προσδοκοῦμε ἀπό ἓνα κατακερματισμένο ἐσωτερικό μέτωπο;

Σ' ὅλα αὐτά τά ἀρνητικά προστέθηκε τελευταῖα καί ἡ οἰκονομική ὕφεση, πού μᾶς ταλαιπωρεῖ. Μπορεῖ κι ὅταν ἡ οἰκονομία μας ἦταν εὐρωστη νά μή κάμψαμε τήν Τουρκική ἀδιαλλαξία. Μπορεῖ, ἀκόμα, τό φαινόμενο νά εἶναι γενικότερο καί νά μή ἐπηρεάζει μόνον ἐμᾶς. Ἀλλά δέν ὠφελεῖ σέ τίποτα τό

νά μυωπάζουμε καί νά μή θέλουμε νά δοῦμε τίς ἄμεσες συνέπειές του γιά μᾶς. Ἡ ἐκζήτηση οικονομικῆς βοήθειας, ἡ σύναψη δανείων, πού γίνεται πάντα μέ τούς ὅρους τῶν δανειστῶν, ἡ ἀναγκαστική περικοπή κονδυλίων καί ἡ συρρίκνωση τῆς ἀμυντικῆς θωράκισης, μᾶς κάνει εὐάλωτους καί στήν κατοχική δύναμη, ἀλλά καί στίς πιέσεις τῶν ξένων, δανειστῶν μας καί μή. Κι ἐπιπρόσθετα ἡ οικονομική κρίση μᾶς στέρησε τό στήριγμα τῆς Ἑλλάδας. Εὐάλωτη καί ἐκείνη σέ πιέσεις, μετατόπισε τίς προτεραιότητές της ἀλλοῦ.

Δέν θά ἀφήσω ἔξω ἀπό τήν καλόπιστη κριτική μου, πού γίνεται μέ βαθύτατο πόνο ψυχῆς, καί ἐσᾶς, ἀγαπητοί ἀπόδημοι. Ἡ ἀγάπη τῶν ἀποδήμων πρὸς τήν πατρίδα εἶναι, ἀναμφισβήτητα, μεγαλύτερη ἀπό τῶν ὑπολοίπων, πού δέν ἀπομακρυνθήκαμε ἀπό τήν πατρική γῆ. Γι' αὐτό καί οἱ προσδοκίες μας ἀπό σᾶς εἶναι μεγαλύτερες.

Ἄλλες ἐθνικές ὁμάδες, λόμπις κατὰ τήν ξενική ὁρολογία, πέτυχαν, ὄντας λιγότεροι σέ ἀριθμό ἀπό σᾶς, πολύ περισσότερα γιά τίς χώρές τους. Ἀφήστε, λοιπόν, τήν ἀδράνεια· ἀποκτήστε ἕνα ὄραμα γιά τήν πατρίδα. Βγεῖτε στήν πρωτοπορία τοῦ ἀγῶνα, ὀδηγήστε κι ἐμᾶς πού ζοῦμε σ' ἕνα τέλος ἀντεγκλήσεων μεταξύ μας, χωρίς ὄραμα γιά τόν τόπο καί τό μέλλον του.

Θά ἔχετε διαπιστώσει, ἀγαπητοί ἀπόδημοι, ὅτι ἕνα κλίμα ἀπογοήτευσης ἐπικρατεῖ σήμερα στά διάφορα στρώματα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Ἴσως τό μακροχρόνιο τοῦ ἀγῶνα νά τόν κούρασε. Πιθανόν καί ἡ οικονομική ὕφεση νά ἐπηρέασε τό ἠθικό του. Δυνατόν καί οἱ κομματικές ἀντεγκλήσεις καί τά παρατηρούμενα σκάνδαλα νά τόν ἀποπροσανατόλισαν. Ὅμως ὁ ἀγῶνας εἶναι ἱερός. Δέν δικαιούμαστε νά τόν ἐγκαταλείψουμε, γιατί θά ὀδηγηθοῦμε στόν ἐθνικό ἀφανισμό. Σέ ἄλλους λαούς τό διακύβευμα τῆς ὀλιγωρίας ἴσως νά εἶναι οἱ κοινωνικές κατακτήσεις, ἢ τό κατά κεφαλὴν εἰσόδημα. Σ' ἐμᾶς διακυβεύονται τά πάντα. Εἶναι ζήτημα ζωῆς ἢ θανάτου. Ἡ Τουρκία караδοκεῖ. Τά σχέδιά της γιά πλήρη κατάληψη τῆς Κύπρου καί ἐκτουρκισμό τοῦ τόπου δέν κρύβονται πιά. Σ' ἐμᾶς, τῇ σημερινῇ γενιά, πέφτει τό βάρος τῆς χάραξης μιᾶς γραμμῆς ἀγῶνα πού θά διασφαλίσαι τήν ἐθνική καί φυσική ἐπιβίωσή μας, γιατί κι ἡ τελευταία κινδυνεύει, στήν πατρογονική μας γῆ.

Μέ ὅλη τήν εἰλικρίνεια, ἀλλά καί τήν εὐθύνη, πού ἐπιβάλλει ἡ θέση μου ὡς Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, θά ἤθελα νά καλέσω ὅλους σέ ἐγρήγορηση καί ἐπανασύναξη δυνάμεων. Κυβέρνηση, Ἐκκλησία καί πολιτική ἡγεσία ὀφείλουμε νά ἀποκαταστήσουμε τό ἀγωνιστικό φρόνημα τοῦ λαοῦ καί νά δημιουργήσουμε συνθήκες ὁμόνοιας καί ἐνότητας. Ἡ ἐπιδιωκόμενη ἐνότητα εἶναι ἐφικτή ἂν εἶναι ξεκάθαροι οἱ στόχοι κι ἂν αὐτοὶ ἀποσκοποῦν, χωρίς ἀμφιταλαντεύσεις, στόν τερματισμό τῆς κατοχῆς, τήν ἀπελευθέρωση τοῦ τόπου μας καί τήν ἀπομάκρυνση τῶν ἐποίκων.

Δέν αἰθεροβατοῦμε οὔτε κι εἴμαστε σοβινιστές. Εἴμαστε ἀπόλυτα προσγειωμένοι καί δέν ἐπιδιώκουμε τήν καταπάτηση τῶν δικαιωμάτων κανενός ἀπό τούς κατοίκους τῆς νήσου μας. Ἐχουμε πλήρη συναίσθηση τοῦ γεγονότος, ὅτι καί ὀλιγάριθμος λαός εἴμαστε καί ἀπό ἀπόψεως πολεμικῆς τεχνο-

λογίας θρискόμαστε σέ μειονεκτική θέση. "Όμως, οί άγώνες σήμερα, όπως και πάντα, δέν έξαρτώνται από τήν άριθμητική, ούτε και μόνο από τήν πολεμική ύπεροχή. "Ο σύγχρονος κόσμος εύαισθητοποιείται, καθημερινά και περισσότερο, στα ανθρώπινα δικαιώματα. Και δέν είναι δυνατόν ή παγκόσμια κοινωνία, και ιδιαίτερα ή Εύρώπη, νά συνεχίσει νά ύποκρίνεται ύπερασπιζόμενη τήν ευημερία των ζών, μεριμνώντας για τή διατήρηση του περιβάλλοντος, και τήν απόσυρση ληγμένων τροφίμων και νά κλείνει τά μάτια μπροστά στον ευτελισμό της ανθρώπινης ζωής και τήν καταρράκωση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Είμαστε από όκταετίας και πλέον μέλη της Ε.Ε. και δέν πρέπει νά τό ξεχνοϋμε. "Όταν ό κάθε Εύρωπαίος μπορεί νά έγκατασταθεϊ, νά αποκτήσει περιουσία, και νά έχει δικαιώματα σέ οποιαδήποτε χώρα της Εύρώπης, είναι δυνατό νά μή δικαιοϋται τό ίδιο και ό Κύπριος; Είναι δυνατόν ή Εύρώπη νά άνεχθεϊ ζώνες φυλετικού και έθνικού διαμελισμού σέ μία Εύρωπαϊκή χώρα; "Έχει λεχθεϊ, πολύ σωστά, πώς δέν ύπάρχει άρωγή σέ άνύπαρκτες διεκδικήσεις. "Αν σιωποϋμε ή άνεχόμαστε, αν δέν διεκδικοϋμε εκείνα πού δικαιούμαστε, ή, τό χειρότερο, ύποχωροϋμε άτάκτως, τί περιμένουμε από τούς άλλους;

Χρειάζονται, λοιπόν, ξεκάθαροι στόχοι μέ βάση τό Εύρωπαϊκό δίκαιο και τά ανθρώπινα δικαιώματα. Νά υπενθυμίσουμε σ' όλους, ότι τό πρόβλημά μας δέν είναι διακοινοτική διαφορά μέ τούς Τουρκοκυπρίους, αλλά πρόβλημα είσβολής και κατοχής, καταπάτησης άκόμα και των στοιχειωδέστερων ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Θά πρέπει ύστερα ή πολιτική μας στό έθνικό θέμα νά σχεδιάζεται μέ προοπτική μακροδιάστατη, μέ επίγνωση, ασφαλώς, των δυνατοτήτων και των κινδύνων, και μέ διάγνωση των ύπαγορεύσεων των καιρών. Κι όχι στίς παραμονές εκλογών νά παρατηροϋνται μεταλλάξεις και νά ανακαλύπτονται διαφορές, πού δέν στοχεϋουν παρά μόνο στην προώθηση προσωπικών συμφερόντων. "Υπάρχει ό τομέας της έσωτερικής διακυβέρνησης κι άς έστιασθούν εκεί οί διαφορές και ή άμιλλα.

"Οφείλουμε, τέλος, νά εύαισθητοποιήσουμε για τό πρόβλημά μας και τούς όπου γής "Έλληνες. Κι αυτοί μέ τή σειρά τους νά μεταφέρουν διεκδικητικά τίς δίκαιες και νόμιμες επιδιώξεις μας στίς χώρες όπου ζοϋν. Είναι ένας τομέας, στον όποιο μεγάλο μέρος της ευθύνης πέφτει στους ώμους σας, αγαπητοί άπόδημοι: Νά μεταφέρετε τίς κοινές επιδιώξεις μας και όχι του κάθε Κόμματος ή της κάθε παράταξης. Μόνον έτσι θά έχουμε πιθανότητες επιτυχίας.

"Εκφράζω και πάλιν τή χαρά και τήν ίκανοποίησή μου για τήν παρουσία μου ανάμεσά σας, αγαπητοί Κύπριοι της διασποράς. "Επιδαφιλεύω σ' όλους τίς ευλογίες της "Εκκλησίας, και εύχομαι κάθε επιτυχία στό συνέδριό σας. Προπάντων, όμως, έπαναλαμβάνω τήν έκκλησή μου για συστράτευση όλων, και για διάθεση άγώνα, για μία βιώσιμη και λειτουργική λύση του έθνικού μας θέματος.